

רשומות

קובץ התקנות

29 באוגוסט 1969

2440

ט"ו באלול תשכ"ט

עמוד

2088	.	.	.	.	.	תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשכ"ט—1969
2108	.	.	.	.	.	תקנות בית הדין לעבודה (סדר הדין בסכסוך קיבוצי), תשכ"ט—1969
2114	.	.	.	.	.	תקנות בית הדין לעבודה (אגרות), תשכ"ט—1969

חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969

תקנות בדבר סדרי הדין בבית הדין לעבודה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 43 (ב) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969¹ (להלן — החוק), ובהתייעצות עם שר העבודה, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': פרשנות

1. בתקנות אלה —

הגדרות

„בית דין אזורי” ו- „בית דין ארצי” — כמשמעותם בחוק;

„בית דין” — בית דין אזורי או בית דין ארצי, לפי הענין, לרבות שופט בבית הדין כשהוא דן לבדו ורשם בית הדין כשהוא פוסק בתובענות על שכר מולן כאמור בסעיף 27(ב) לחוק;

„החלטה” — פסק דין וכל החלטה אחרת של בית הדין;

„הליך” — תובענות ושאר ענינים המובאים על ידי בעל דין לפני בית דין;

„כתב בידיון” — כל מסמך שיש למסרו או להמציאו על פי תקנות אלה, לרבות החלטה או הודעה;

„פסול דין” — לרבות „קטין” וכמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב—1962².

פרק ב': הליכים בבית דין אזורי

סימן א': מקום השיפוט

2. מקום השיפוט הוא —

מקום השיפוט

(1) בתובענה בין עובד למעביד, כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום עבודתו של העובד שבגללה מוגשת התובענה; אם מקום העבודה הוא מחוץ לתחום שיפוטו של בית הדין לעבודה — בית הדין אשר באזור שיפוטו נמצא מרכז מפעלו של המעביד בישראל;

(2) בתובענה נגד קופת גמל כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו או מרכז מפעלו של התובע;

(3) בתובענה של קופת גמל נגד מעביד כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מרכז מפעלו של הנתבע בישראל;

(4) בתובענה של קופת גמל נגד חברה כאמור בסעיף 24(א)(3) לחוק — בית הדין האזורי שבתחומו נמצא מקום מגוריו של הנתבע, או שבתחומו שולמו או צריכים היו להשתלם דמי הביטוח לקופה;

(5) בתובענה שבין עובד לארגון עובדים כאמור בסעיף 24(א)(4) לחוק — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של העובד, זולת אם נקבע אחרת בתקנון הארגון;

¹ ס"ח 553, תשכ"ט, עמ' 70.

² ס"ח תשכ"ב, עמ' 120.

- (6) בתובענה נגד המוסד לביטוח לאומי — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו של התובע ;
- (7) בתובענה של המוסד לביטוח לאומי — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו או מרכז מפעלו של הנתבע ;
- (8) בהליך לפי סעיפים 35 או 43 לחוק שירות תעסוקה, תשי"ט—1959³ — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצאת לשכת העבודה הנוגעת בדבר ;
- (9) בכל הליך אחר — בית הדין האזורי אשר באזור שיפוטו נמצא מקום עבודתו של התובע.

3. תובענה של עובד נגד המדינה תוגש לבית הדין האזורי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו או מקום עבודתו של העובד, תהא מהותה אשר תהא.
4. הוגשו תובענות בנושא אחד לבתי דין אחדים, יקבע נשיא בית הדין הארצי למי מבתי דין אלה השיפוט, ולאותו בית דין יהיה לפי זה שיפוט ייחודי והתובענות בשאר בתי הדין יעוכבו.
5. היו נתבעים אחדים, יכול שתוגש התובענה ~~לכל בית דין שניתן להגיש~~ כנגד אחד הנתבעים.

סימן ב': פתיחת תובענה

6. תובענה שאיננה בדיון מהיר כאמור בסעיף 31 לחוק, תיפתח במסירת כתב תביעה לבית הדין — שלושה עתקים בשביל בית הדין ומספר עתקים נוספים כמספר הנתבעים.
7. ואלה הפרטים שיכיל כתב תביעה, וחוז מן האמור בתקנות להלן לא יכיל אלא פרטים אלה :

- (1) ציון בית הדין שהתובענה מוגשת לו ;
- (2) שמו, תיאורו ומקום מגוריו של התובע, ומען להמצאת כתבי ידין ;
- (3) שמו, תיאורו ומקום מגוריו של הנתבע, במידה שניתן לבררם ;
- (4) העובדות המהוות עילת התובענה, ואימתי נולדה ;
- (5) העובדות המראות שבית הדין מוסמך לדון בתובענה ;
- (6) הסעד המבוקש ;
- (7) שוויו של נושא התובענה, ככל שאפשר לקבועו לפי הענין.

8. המען להמצאת האמור בתקנה 11(2) יהא —

- (1) מקום מגוריו של התובע — אם תבע בעצמו ;
- (2) משרדו של עורך הדין — אם תבע על ידי עורך דין ;
- (3) משרדו של ארגון העובדים או של ארגון המעבידים — אם הוא מיוצג על ידי מי שהארגון קבע לו לפי סעיף 34 לחוק ;
- (4) מקום מגוריו או מקום עסקו של מי שנתמנה מורשה לקבלת כתבי ידין לפי תקנה 109(3).

³ ס"ח תש"ט, עמ' 32.

9. (א) התובע רשאי לרשום בכתב התביעה, או ברשימה המצורפת אליה, מה הם המסמכים שעליהם הוא נסמך בתביעתו, בין שהם ברשותו ובין שאינם ברשותו.
(ב) מסמך שרשם התובע כאמור בתקנת משנה (א) והוא ברשותו, יצרף העתק או תצלום שלו לכתב התביעה; אם איננו ברשותו — יציין בידי מי הוא נמצא לפי מיטב ידיעתו.

מסמי הזמנה

10. (א) הוגשה תובענה לבית דין אזורי, תומצא מטעם בית הדין לכל נתבע הזמנה לדין חתומה בידי הרשם או פקיד של בית הדין האזורי, יחד עם עותק של כתב התביעה.
(ב) בכפוף לקבוע להלן בתקנות לסוגים מיוחדים של תובענות, תהא ההזמנה ערוכה על פי טופס 1 שבתוספת.

סימן ג': בעלי דין

צירוף תובעים ונתבעים

11. (א) מותר לצרף בחזקת תובעים בתובענה אחת את כל הטוענים לזכות סעד מאותו נתבע — בין ביחד, בין לחוד ובין לחלופין — ושאליו הגישו תובענות נפרדות היתה מתעוררת בהן שאלה משותפת.

(ב) מותר לצרף בחזקת נתבעים בתובענה אחת את כל הנתבעים למתן סעד לאותו תובע — בין ביחד, בין לחוד ובין לחלופין — ושאליו הוגשו נגדם תובענות נפרדות היתה מתעוררת בהן שאלה משותפת, משפטית או עובדתית; אין הכרח שכל נתבע יהא לו ענין לגבי כל הסעד שתובעים בתובענה.

סייג לצירוף בעלי דין

12. ראה בית הדין שהצירוף עלול לסבך את הדיון או להכביד במידה יתירה על בעלי הדין, רשאי הוא להורות על הפרדת הדיון או על דרך אחרת.

ספק בנוגע לנתבעים

13. היה לתובע ספק ממי הוא זכאי לתבוע, רשאי הוא לצרף נתבעים אחדים, כדי ששאלת החבות ומידת החבות של כל אחד מהם תוכרע בין בעלי הדין.

שינויי בעלי דין

14. (א) בכל שלב משלבי הדיון רשאי בית הדין או הרשם, לבקשת בעל דין או בלא בקשה כזאת ובתנאים שייראו לו, לצוות על מחיקת שמו של בעל דין שצורף שלא כהלכה כתובע או כנתבע, או על הוספת שמו של אדם שהיה צריך לצרפו כתובע או כנתבע או שנוכחותו בבית הדין דרושה כדי לאפשר לבית הדין לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה.

(ב) בקשה להוסיף או למחוק או להחליף בעל דין תוגש לשופט או לרשם, אולם אפשר גם להשמיע לפני בית הדין בשעת הדיון ללא הודעה מוקדמת.

(ג) הוסיפו בעל דין או החליפוהו, רשאי בית הדין להורות על תיקון כתב התביעה; הוסיפו נתבע או החליפוהו, יומצאו לנתבע החדש הזמנה למשפט ועותק של כתב התביעה; בית הדין רשאי להורות על תיקון כתב התביעה ועל המצאת כתב התביעה המתוקן לנתבעים הראשונים.

(ד) הוחלף או הוסף בעל דין, רואים לענין ההתיישנות את ההליכים לגבי בעל הדין החדש כאילו התחילו עם כתב התביעה החדש.

שמירת זכויות

15. לא תיפגע תובענה בשל כך בלבד שבעלי דין צורפו בה שלא כהלכה או שלא צורפו, אלא רשאי בית הדין לדון בענין ככל שהוא נוגע לבעלי הדין שלפניו למעשה, ומותר ליתן פסק דין, ללא תיקונים, לטובת מקצתם של התובעים שנמצאו זכאים לסעד ולפי זכותם, או נגד מקצתם של הנתבעים שנמצאו חבים ולפי חובתם.

תובע או
נתבע בשם
תובע או
נתבע אחר

16. מקום שיש כמה תובעים יכול שאחד או אחדים מהם יהיו שלוחיהם של אחד או אחדים מן השאר להתייצב, לטעון או לפעול בכל הליך במקומם, והוא הדין לגבי הרשאת הנתבע מטעם נתבע אחר.

ייצוג מעוניינים
על ידי תובע או
נתבע אחר

17. (א) היה מספר המעוניינים בתובענה אחת גדול, יכולים מקצתם — לבקשת תובע אם הם תובעים, או לבקשת תובע או נתבע אם הם נתבעים, וברשות בית הדין או הרשם — לייצג באותה תובענה את כל המעוניינים; לא ידעו המעוניינים האחרים על דבר התובענה, יודיע להם בית הדין או הרשם על הגשתה בהמצאה אישית, או במודעה פומבית אם ההמצאה האישית אינה מעשית מכל סיבה שתיראה לבית הדין או לרשם, לפי הענין, ככל אשר יורה בית הדין או הרשם בכל מקרה ומקרה.

(ב) כל מי שמויצג בתובענה כאמור בתקנת משנה (א) רשאי לבקש מבית הדין לעשותו בעל דין בה.

ייצוג של
תאגיד

18. בעל דין שהוא תאגיד, רשאי מנהל התאגיד או פקיד מפקידיו, שהורשה לכך כראוי, לעשות מטעם התאגיד כל מה שהתאגיד עצמו היה יכול לעשות אילו היה יחיד.

פסולי דין

19. (א) פסול-דין רשאי לתבוע לדין על ידי ידידו הקרוב; כן רשאי הוא להתגונן בדין על ידי אפוטרופוס.

(ב) אין לצרף פסול-דין בחזקת תובע, אלא אם יש לו אפוטרופוס לאותה תובענה, ואין לצרף אדם כאפוטרופוס לתובענה בשם פסול-דין אלא בהסכמתו של האפוטרופוס בכתב.

(ג) בית הדין המוסמך לדון בתובענה רשאי למנות לפסול לדין, או למי שזקוק לאפוטרופוס, אפוטרופוס-לדין אשר ייצגו ייצוג מלא בכל ההליכים בבית הדין, והוא רשאי לעשות זאת לבקשת בעל-דין אחר או בלא בקשה כזאת.

חלופי בעל-דין

20. (א) לא תפוג תובענה על שום שאחד מבעלי הדין מת או פשט את הרגל, ובלבד שעילת התובענה בעינה עומדת; ואם מת אחד מבעלי הדין בין גמר הדין לבין פסקי-הדין, לא תפוג התובענה אף אם אין עילתה קיימת עוד אלא מותר ליתן פסקי-דין.

(ב) מת בעל-דין או שפשט את הרגל או שנכס שלו נסב — אם מרצון ואם מכוח דין, — רשאי בית הדין להורות, אם ראה צורך בכך לשם יישוב מלא של כל השאלות הכרוכות בדבר, כי מבצע הצוואה או מנהל העזבון, או היורשים או הנאמנים, או חליף אחר של בעלי-הדין, כולם או מקצתם, יהיו לבעלי הדין, או שתומצא להם הודעה בדרך או בצורה שיקבע בית הדין ובתנאים שיקבע, והוא יתן צו בדבר המשך המשפט כפי שנראה לו.

(ג) מת בעל-דין ועילת התובענה בעינה עומדת, אך מי שזכאי להמשיך בתובענה אינו עושה כן, רשאי הנתבע, או בעל דין שנגדו אפשר היה להמשיך, לבקש מבית הדין שיחייב את הזכאי להמשיך בתובענה תוך זמן שיקבע; לא המשיך, מותר ליתן פסקי-דין לזכות הנתבע או בעל הדין האחר.

סימן ד': עילות ותביעות וצירופן

הגשת כתב
הגנה

21. (א) נתבע רשאי להגיש כתב הגנה, והוא חייב לעשות זאת אם נדרש לכך בהוראת השופט בתוקף סמכותו לפי סעיף 18(ד)(5) לחוק.

(ב) ניתנה הוראה כאמור בתקנת משנה (א) שלא בפני הנתבע, תומצא לו בטופס 2 שבתוספת.

22. כתב ההגנה יוגש תוך עשרה ימים מהיום שניתנה ההוראה אם ניתנה בנוכחות הנתבע, או עשרה ימים מיום המסירה אם ניתנה שלא בנוכחותו; השופט רשאי להאריך את המועד להגשת כתב ההגנה, ובמקרה זה רשאי הוא לחייב את הנתבע בהוצאות, אם ימצא זאת לנכון.

23. (א) כתב ההגנה יכול לכלול תגובה לכל נקודה שנתעוררה בכתב התביעה, ולא די בהכחשה סתמית אלא צריך המגיש להרצות טענתו במפורש.

(ב) כתב ההגנה יוגש באותו מספר עתקים שמגשים בו כתב התביעה; כל מסמך שנרשם בכתב ההגנה, או ברשימה שצורפה אליו, יצורף העתק או תצלום אם הוא ברשות הנתבע, ואם איננו ברשותו — יצויין ברשות מי הוא נמצא לפי מיטב ידיעתו של הנתבע. (ג) בכתב ההגנה יציין הנתבע את שם נציגו, או שהוא טוען לעצמו, ואת מענו להמצאת כתבי בידין, שיהיה אחד מאלה:

- (1) מקום מגוריו של הנתבע כשהוא טוען לעצמו;
- (2) משרד עורך דינו;
- (3) מקום מושבו של ארגון העובדים או ארגון המעבידים — אם הנתבע מיוצג על ידי מי שהארגון קבע לו לפי סעיף 34 לחוק;
- (4) מקום מגוריו או מקום עסקו של מי שנתמנה מורשה לקבלת כתבי בידין לפי תקנה 109(3).

24. (א) כל טענת עובדה בכתב התביעה שלא הוכחה בכתב ההגנה במפורש או מכללא, או שלא נאמר עליה כי אין מודים בה, רואים אותה כטענה שמודים בה, זולת אם נטענה נגד פסול-דין, אך בית הדין רשאי, לפי שיקול דעתו, לדרוש שעובדות כאמור יוכחו שלא על דרך ההודאה האמורה.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), אין צורך בהכחשה, או בתגובה בכתב ההגנה, לענין שיעור דמי הנזק או סכום הפיצוי המגיע על פי כל עילה, ומעולם רואים אותם כשנויים במחלוקת, זולת אם הודו בהם במפורש.

(ג) היה בית הדין סבור כי טענות עובדה, שההגנה הכחישה או שלא הודתה בהן, מן הראוי היה שיוודו בהן, רשאי הוא ליתן כל צו שייראה לו צודק בענין הוצאות יתרות שנגרמו עקב ההכחשה או אי-ההודאה.

25. הוגש כתב ההגנה, יומצא עותק אחד ממנו, עם כל המצורפות, לכל אחד מבעלי-הדין האחרים.

26. נתבע רשאי לקזז כל זכות ותביעה שלו כנגד תביעתו של התובע או רשאי הוא להגיש אותן בתביעה שכנגד, בין שהן על נזק ממון ובין אם לאו; כוחם של הקיזוז או התביעה שכנגד ככוח תובענה שכנגד, ובית המשפט יוכל ליתן בהם פסק-דין סופי הן על התביעה המקורית והן על התביעה שכנגד; ובלבד שהיתה העילה לתובענה שכנגד בתחום סמכותו של בית דין.

27. על כתב תשובה לתביעה שכנגד יחולו ההוראות החלות על כתב ההגנה.

28. העלה נתבע תביעה שכנגד, רשאי בית הדין, על פי בקשת תובע או ללא בקשה כזאת, להורות על מחיקת התביעה שכנגד, אם נוכח שאין זה מן הראוי לפסוק בה יחד עם התביעה המקורית אלא בדרך של תובענה נפרדת.

סימן ה': כתבי טענות

29. הגשתו של כתב טענות תהיה במסירה לבית הדין על מנת לצרפו לתיק התובענה, ויש למסור מספר מספיק של עתקים לשם המצאה לכל אחד מבעלי הדין שכנגד, והם יומצאו לפי מענו להמצאת כתבי בידיו, אך אין צורך להמציא עותק לבעל דין שהרשה בעל-דין אחר לתבוע או להגן מטעמו.
30. אין לעורר התנגדות טכנית לכתב טענות על יסוד פגם שבצורה.
31. כתב טענות יוכתר בשמו המתאים, יסומן במספר התיק של התובענה ובתאריך הגשתו, ויהא חתום בידי בעל הדין המגישו או על ידי עורך דין או נציג אחר שלו.
32. היתה בכתב הטענות טענת חוזה או טענת יחסי עובד ומעביד — הכחשה סתם של החוזה או של היחסים על ידי בעל הדין שכנגד, היא בלבד, פירושה הכחשת קיומם של חוזה מפורש או של יחסים המבוססים על חוזה מפורש, או הכחשת העובדות שמכללן אפשר שישמע קיומם, אך אין פירושה הכחשת חוקיותם של החוזה או של היחסים.
33. בית הדין או הרשם רשאי בכל עת להורות, כי יימחק או יתוקן כל ענין בכתב טענות שאין בו צורך או שהוא מביש או עלול להפריע לדיון הוגן בתובענה, לסבכו או להשהותו.
34. (א) בכל שלב משלבי ההליכים רשאי בית הדין או הרשם להתיר או להורות לכל אחד מבעלי הדין לתקן את כתבי טענותיהם.
- (ב) נתבקש התיקון בשעת הדיון, יירשם התיקון בפרוטוקול; נעשה התיקון בהעדר בעל דין אחר, יקבע בית הדין או הרשם מועד להמשך הדיון ויצרף להזמנת אותו בעל דין עותק מכתב-התביעה כפי שתוקן.

סימן ו': ביטול וסילוק

35. (א) נתבע שנדרש להגיש כתב-הגנה ולא הגיש תוך המועד שנקבע לכך, יתן בית הדין או הרשם פסק דין שלא בפניו על יסוד כתב התביעה בלבד, זולת אם היה בית הדין או הרשם סבור כי מן הצדק לדרוש מן התובע הוכחה מלאה או חלקית של תביעתו או מקצתה לפני שיינתן פסק הדין.
- (ב) פסק דין שלא בפני בעל דין כאמור בתקנת משנה (א), ניתן להוצאה לפועל בלא שתופגע זכותו של התובע להמשיך בתובענה נגד הנתבעים האחרים.
36. בית הדין רשאי לצוות על מחיקת כתב התביעה על יסוד אחד הנימוקים האלה:
- (1) אין הכתב מראה עילת תביעה;
- (2) מתוך כתב התביעה נראה שהתובענה היא טרדנית או קנטרנית.
37. (א) נתבע רשאי בכל עת לבקש שהתובענה נגדו תידחה על הסף מאחד הנימוקים והאלה:
- (1) מעשה בית דין;
- (2) חוסר סמכות;
- (3) כל נימוק אחר שעל פיו סבור בית הדין שניתן לדחות מלכתחילה את התובענה בנוגע לאותו נתבע.

(ב) החליט בית הדין לדחות את התובענה בנוגע לנתבע שביקש זאת. רשאי הוא להורות בדבר ההוצאות — הן של הבקשה והן של התובענה עצמה — ככל שייראה לו.
(ג) לא ייעתר בית הדין לבקשת דחיה מחוסר סמכות. אם נראה לו שיש להעביר את הענין לבית משפט או לבית דין מוסמך לפי סעיף 37 לחוק בתי המשפט, תשי"ז—1957.⁴

סימן ז': הדיון

38. הודעה על התאריך שנקבע לדיון תישלח לבעלי הדין לפחות עשרה ימים לפני התאריך, וזולת אם נראה הענין לשופט כדחוף.

הודעה על
תאריך הדיון

39. בית הדין רשאי לדחות את הדיון, למועד אחר או ללא מועד; נדחה הדיון ללא מועד ולא נתבקשה החזרת המשפט תוך ששה חדשים מיום הדחיה האחרונה, רשאי בית הדין או הרשם — לאחר מתן הודעה לבעלי דין ואם לא נתנו טעם להנחת דעתו לקיום ההליך — לדחות את התובענה, וזולת אם החליט, מטעמים שיירשמו, למחוק את כתב-התביעה.

דחיה

40. (א) לא התייצב אחד מבעלי הדין במועד שנקבע לדיון, רשאי בית הדין לדחות את הדיון או את המשך הדיון למועד אחר ולהזמין את בעלי הדין.

אי-התייצבות
כבידור התביעה

(ב) נוכח בית הדין שבעל דין שלא התייצב הוזמן כדיון, רשאי הוא גם —

(1) לדחות את התביעה — אם הנעדר הוא התובע;

(2) לדון בתביעה כאילו התייצב הנתבע — אם הנעדר הוא הנתבע.

41. (א) בעל דין שלא הגיעה לידו ההזמנה במועד האמור בתקנה 38 או שנבצר ממנו להתייצב ובית הדין דן שלא בפניו — רשאי הוא, לא יאוחר מעשרה ימים לאחר שהומצאו לידיו פסק-הדין או החלטה אחרת, לבקש ביטולם ועיכוב הוצאתם לפועל.

ביטול

(ב) הוגשה בקשת-ביטול כאמור בתקנת משנה (א), יזמין בית הדין את בעלי הדין לדיון בה, ורשאי הוא לעכב הוצאת ההחלטה לפועל, אם בערובה או בתנאים אחרים או נוספים ואם בלי תנאים.

(ג) התייצב המבקש לדיון על בקשת הביטול, רשאי בית הדין לבטל את פסק-הדין או ההחלטה האחרת, לפי הענין, לשנותם או לאשרם; לא התייצב המבקש כאמור — רשאי בית הדין לדחות את הדיון לתאריך אחר או לדחות את בקשת-הביטול.

42. (א) בכפוף לכל הסדר שיקבע השופט בתוקף סמכותו לפי סעיף 18(ד) לחוק —

סדרי הטיעון

(1) יפתח הדיון בבית הדין האזורי בדברי הפתיחה של התובע ולאחר מכן יישמעו עדיו — אם יש לו עדים, ויוגשו ראיותיו האחרות; לאחר מכן ישמע בית הדין את דברי הפתיחה של הנתבע ואת עדיו, אם יש לו עדים, ויוגשו ראיותיו האחרות; אולם רשאי בית הדין, לפי שיקול דעתו, להתיר לבעל הדין הפותח להביא עדות סותרת בטרם יסכמו בעלי הדין את פרשותיהם;

(2) לאחר דברי הפתיחה והבאת העדים והראיות האחרות, יסכם התובע את פרשתו ואחריו יסכם הנתבע את פרשתו, אולם בית הדין רשאי, לפי שיקול דעתו, להתיר לתובע להשיב על טענות הסיכום של הנתבע, כולן או מקצתן.

⁴ ס"ח תשי"ז, עמ' 148.

43. (א) סיימו בעלי הדין את הבאת ראיותיהם, ובין שהתחילו בסיכום פרשתם ובין אם לאו, רשאי בית הדין להורות להם לסכם את טענותיהם בכתב, על הפרשה כולה או על שאלה מסויימת שיקבע, בין בנוסף על הסיכום שבעל-פה ובין במקומו.
(ב) צו כאמור יקבע את סדרי הטענות, הן שבעל-פה והן שבכתב, וכל יתר הדברים הטעונים, לדעת בית הדין, הסדר לרגל צו כזה.
(ג) דינו של בעל דין שלא הגיש כתב טענותיו במועד שבו נדרש להגישו, כדין בעל דין שלא התייצב, במועד שנקבע לבירור המשפט, זולת אם הורה בית דין הוראה אחרת.

סימן ח': הזמנת עדים

44. (א) בית הדין או הרשם רשאי להזמין אדם להעיד בפניו, להיחקר כעד או להגיש מסמך, וכן לדרוש מכל עד שיקיים עדותו בשבועה או בהן-צדק.
(ב) ההזמנה לעד תהיה בטופס 3 שבתוספת.

45. (א) בית הדין או הרשם רשאי ליתן צו, הכופה אדם לבוא לפניו לאחר שלא בא לפי הזמנה כאמור בתקנה 44 ללא סיבה סבירה, ורשאי הוא להטיל עליו תשלום ההוצאות שנגרמו מחמת סירובו לציית להזמנה וקנס של 500 לירות או שלושה חדשי מאסר תמורתן.
(ב) צו לכפיית התייצבות כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לפי טופס 4 שבתוספת.

46. הוראות התקנות 194 — 212 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג—1963⁵ (להלן — תקנות סדר הדין האזרחי), יחולו בשינויים המחוייבים על הזמנת עדים והבטחת התייצבותם כאמור בתקנה 45.

סימן ט': פסק-דין

47. כתום הדיון, או לאחר מכן בהקדם ככל האפשר לפי הנסיבות, יתן בית הדין את פסק דינו; תאריך השימוע של פסק-הדין הוא תאריך פסק-הדין.

48. על סמך פסק-הדין תיערך פסיקתה, שתכיל את מספר התיק, שמות בעלי הדין ותיאורם, הסעד או ההכרעה האחרת שניתנו בענין הנדון וצו בדבר הוצאות המשפט; הפסיקתה תיחתם בידי אב בית הדין או הרשם ותאריכה הוא התאריך שבו הושמע פסק-הדין.

49. הסכימו בעלי הדין למתן פסק-דין בנוסח מוסכם, רשאי בית הדין או הרשם ליתן פסק-דין כאמור, אף אם הסכימו בעלי הדין לגופו של ענין בלבד ולא על סכום הוצאות המשפט, ובלבד שהוסכם מי ישא בהן, ובית הדין או הרשם ישוב ויקבע בפסק-הדין את ההוצאות האמורות.

סימן י': בוררות

50. בקשה לענין שבבוררות, שבית הדין דן בו מכוח סעיף 28 לחוק (בסימן זה — הליכי בוררות), אפשר להגישו, בנוסף לבית הדין שנקבע כאמור בתקנה 2, גם לבית הדין שבאזור שיפוטו התנהלה הבוררות, או לבית הדין שעליו הסכימו בעלי הדין בבוררות.

⁵ ק"ת תשכ"ג, עמ' 1869.

51. תקנות סדרי הדין בעניני בוררות, תשכ"ט—1968⁶, יחולו על הליכי בוררות בשינויים המחוייבים לפי הענין.

סימן י"א : אבעיות

אבעיה

52. (א) כל בקשה להכרעת בית הדין האזורי בחילוקי דעות שנתעוררו לפי סעיף 30 לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951⁷, או לפי סעיף 35 לחוק שירות התעסוקה, תשי"ט—1959, יש להרצותה בצורת אבעיה.

(ב) אבעיה תהא ערוכה לפי טופס 5 שבתוספת ותיחתם בידי בעלי-הדין, או בעל הדין המבקש הכרעה, לפי הענין, או בידי נציגיהם, ותוגש לבית הדין בשלושה עתקים.

השמעת טענות

53. בשעת הדיון באבעיה רשאים בית הדין ובעלי הדין להסתמך על תכנם של מסמכים שפורטו באבעיה, ובית הדין רשאי להסיק מן העובדות והמסמכים כל מסקנה עובדתית או משפטית שאפשר היה להסיק מהם אילו הוכחו אגב דיון בתובענה.

כשבעל דין הוא פסול דין

54. אבעיה שפסול דין הוא בעל דין בה לא תובא לדיון בלא רשות מאת בית הדין; בקשת הרשות תהא נתמכת בראיות מספיקות המוכיחות את אמיתות האמור באבעיה בנוגע לענינו של פסול הדין.

תאריך הדיון

55. ראה בית הדין צורך לשמוע טענות, יודיע לבעלי הדין על התאריך שנקבע לדיון.

סימן י"ב : הוראות מיוחדות לתובענה בענין הלנת שכר או פיצויי פיטורים

הגדרה

56. בסימן זה, "תובענת שכר" — תובענה לתשלום שכר עבודה מולן ותובענה לתשלום פיצויי פיטורים.

תחולת הסימן

57. הוראות סימן זה יחולו על תובענות שכר; הוראות אחרות בתקנות אלה יחולו על תובענות שכר בכפוף לאמור בסימן זה.

צורות תובענת שכר

58. (א) תובענה לתשלום שכר מולן תהיה לפי טופס 6 שבתוספת.
(ב) תובענה לתשלום פיצויי פיטורים תהיה לפי טופס 7 שבתוספת.
(ג) בקשה לביטול או להפחתה של פיצויי הלנת-שכר תהיה לפי טופס 8 שבתוספת.

הזמנות

59. (א) הוגשה תובענת שכר, יקבע בית הדין או הרשם תאריך לדיון ולהמשך הדיון, ויומין לתאריך הקבוע את בעלי הדין במסירת הודעה להם במישרין — בעל פה או בכתב — אם היו נוכחים בשעת קביעת התאריך, או בהמצאת ההודעה — אם לא היו נוכחים.

(ב) הזמנת הנתבע לתחילת הדיון תודע לו חמישה ימים לפחות לפני התאריך שנקבע לכך; הזמנת בעלי הדין להמשך הדיון תודע להם יומיים לפחות לפני התאריך, וזולת אם הסכימו למועד קצר יותר.

תיקונים ובקשות בעלי-פה

60. (א) כל תיקון התביעה וכל בקשה לענין הליכים לפי סימן זה ותיקונה, יכול שיעשו בעל-פה בעת הדיון.

(ב) תיקון התובע את התובענה בעת הדיון, יירשם התיקון בפרוטוקול; נעשה התיקון בהעדר המשיב, יקבע בית הדין או הרשם תאריך להמשך הדיון ויצרף להזמנת הנתבע העתק התביעה המתוקנת.

⁶ ק"ת 2326, תשכ"ט, עמ' 556.

⁷ ס"ח תשי"א, עמ' 204.

61. בכל שלב משלבי הדיון רשאי בית הדין או הרשם לאחד תובענות או להפריד ביניהן או בין תביעות שונות שבחובענה אחת, הכל כפי שנראה לו צודק ומועיל לדיון בתובענה, ובלבד שימצא לנחשב העתק של כל תובענה לפחות חמישה ימים לפני תאריך הדיון, וזאת אם הסכים למועד קצר יותר או לדיון מיד.

ס' 101

1-61-2

פרק 4: הערעור

סימן א': המועדים

המועד להגשת
ערעור בזכות

62. המועד להגשת ערעור על פסק-דין של בית דין אזורי הוא חמישה עשר יום מיום מתן ההחלטה אם ניתן בפני המערער, או מהיום שבו הומצא לו פסק-הדין אם ניתן שלא בפניו, והוא כשאין הוראת חיקוק אחרת הקובעת מועד להגשת ערעור.

המועד להגשת
ערעור ברשות

63. המועד להגשת ערעור ברשות על החלטה, כשהרשות לערער נרשמה בגוף ההחלטה, הוא שבעה ימים מיום ההחלטה אם ניתנה בפני המערער, או שבעה ימים מהיום שבו הומצאה לו ההחלטה אם ניתנה שלא בפניו.

המועד
כשהרשות לא
נרשמה בהחלטה

64. המועד להגשת ערעור על החלטה, כשהרשות לערער לא נרשמה בגוף ההחלטה, הוא שבעה ימים מהיום שבו ניתנה הרשות לערער אם ניתנה בפני המערער, או שבעה ימים מהיום שבו הומצאה לו ההחלטה הנותנת רשות לערער אם ניתנה שלא בפניו.

המועד לבקשת
רשות לערער

65. בקשה לרשות לערער על החלטה של בית דין אזורי תוגש תוך שבעה ימים מיום שניתנה ההחלטה אם ניתנה בפני המבקש, או מיום שהומצאה לו ההחלטה אם ניתנה שלא בפניו.

ערעור על
החלטת רשם

66. ערעור על החלטת רשם לפי סעיף 8 (ב) לפקודת הרשמים, 1936⁸, יוגש תוך שבעה ימים מיום מתן ההחלטה אם ניתנה בפני המערער או מהיום שבו הודעה לו ההחלטה אם ניתנה שלא בפניו, והוראות פרק זה יחולו על ערעור כאמור בשינויים המחוייבים.

סימן ב': רשות לערער

הרשות לערעור
מסויימת

67. בית הדין הנותן רשות לערער רשאי לפרש את הבעיה שעליה ניתנה הרשות לערער, ומשעשה כן לא יטען המערער בבעיה שלא פורשה, אולם אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית הדין הארצי לפי תקנות 79 ו-91.

אין ערעור על
רשות לערער

68. החלטה המרשה לערער אינה ניתנת לערעור.

הגשת בקשה
לרשות ערעור -
כהגשת ערעור

69. הוגשה בקשה לרשות ערעור לבית הדין הארצי, רשאי בית הדין לדון בה כאילו ניתנה הרשות והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה, אם הסכימו לכך בעלי הדין לערעור, ואף ללא הסכמת בעל דין לאחר שניתנה לו הזדמנות להביע התנגדותו. ונראה לבית הדין שלא תיפגע זכותו כבעל דין; החליט בית הדין כאמור, לא יחולו תקנות 71, 74 ו-83 עד 87.

השנה על
החלטות שאין
פסק-דין

70. לא ערער בעל דין על החלטה שאינה פסק-דין, והיא ניתנת לערעור ברשות בלבד, אין בכך כדי לפגוע בזכותו להשיג על אותה החלטה בבואו לערער על פסק הדין במשפט.

⁸ ע"ר 1936, חוס' 1 מס' 623, עמ' 233.

71. (א) לבקשת רשות לערער המוגשת לבית הדין יצורפו העתקים של החלטות בית הדין האזורי באותו ענין, כשהם מאושרים בידי הרשם או פקיד של בית הדין האזורי, או בידי עורך-דין או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו; אך רשאי בית הדין לדון בבקשה אף אם לא צורפו העתקים כאמור.

(ב) הבקשה תוגש בכתב במספר עתקים מספיק לבית הדין ולמשיבים, ותפרט בצורה תמציתית את הנימוקים שעליהם סומך המבקש את בקשתו.

(ג) החליט בית הדין לאחר שעיין בבקשה שאין היא מצריכה תשובה — ידחנה מיד; החליט שהיא מצריכה תשובה, תומצא הבקשה למשיב ועליו להגיש את תשובתו בצורה תמציתית תוך שבעה ימים מיום ההמצאה, או במועד מוקדם יותר שקבע לכך בית הדין.

72. (א) בתום התקופה לפי תקנה 71 (ג), או לפנייה אם נתקבלה תשובת המשיב, יחליט בית הדין אחת מאלה:

(1) לדחות את הבקשה;

(2) ליתן רשות ערעור אם בדרך כלל ואם לגבי בעיה מסויימת כאמור בתקנה 67;

(3) להורות על טענות נוספות בעל-פה.

(ב) החלטת בית הדין תומצא לבעלי הדין אם ניתנה שלא בפניהם.

סימן ג': הגשת הערעור

73. ערעור יוגש במסירת חמישה עתקים של כתב ערעור לבית הדין הארצי בצירוף עתקים נוספים כמספר המשיבים.

הגשת ערעור

74. תובענות שאוחדו וניתנה בתובענה המאוחדת החלטה אחת, רשאי כל בעל דין לערער על ההחלטה ואין צורך להגיש ערעור נפרד לכל אחת מן התובענות שאוחדו.

ערעור על
תובענות שאוחדו

75. בעלי דין אחדים בתובענה אחת רשאים להצטרף יחד בערעור אחד.

איחוד בעלי-דין

76. כל מי שהיה בעל דין בתובענה לפני בית הדין האזורי ואיננו מערער, יהיה משיב בערעור.

מיהו המשיב

77. הוראות סימן ג' לפרק ב' יחולו על ערעורים לבית הדין הארצי, ולענין זה כל מקום שנאמר בו "תובע" — לרבות מערער; "נתבע" — לרבות משיב; "תובענה" — לרבות ערעור.

תחולת הוראות

78. (א) ואלה הדברים שיכיל כתב ערעור:

תוכן כתב
ערעור

(1) שמו, תיאורו ומקום מגוריו של המערער;

(2) שמו של כל משיב, גם תיאורו ומקום מגוריו אם הם ידועים;

(3) שם בית הדין שנתן את ההחלטה שעליה מערערים, תאריך ההחלטה ומספר התיק של התובענה שבה ניתנה;

(4) מען לשם המצאה למערער;

(5) אם ניתנה ההחלטה שלא בפני המערער — התאריך שבו הומצאה לו,

אם הומצאה, או ציון שהחלטה לא הומצאה;

(6) נימוקי הערעור.

(ב) כתב הערעור יפרט בצורה תמציתית את נימוקי ההתנגדות להחלטה שעליה מערערים בלי התווכחות ובלי סיפור דברים.

79. המערער לא יטען נימוק התנגדות שלא פורש בכתב הערעור אלא ברשות בית הדין, אולם בית הדין בבואו להחליט בערעור לא יהיה מוגבל לנימוקי ההתנגדות שפורשו בכתב הערעור או שנטענו בבית הדין לפי תקנה זו.

80. כתב ערעור ניתן לתיקון בכל עת שתיראה לבית הדין, ורשאי הוא בכל עת להורות על מחיקתו או תיקונו של כל נימוק שבערעור שאינו דרוש לענין, או שהוא מביש או עלול להפריע לדיון הוגן או לסבכו או להשהותו.

81. בית הדין רשאי בכל עת להורות למערער להמציא לו פרטים נוספים ומפורטים יותר לכל נימוק שבערעור, כתנאים שייראו לבית הדין לרבות תשלום הוצאות.

82. (א) אלה המסמכים שיש לצרף לכתב הערעור: חמישה העתקים של ההחלטה שעליה מערערים כשהם מאושרים בידי הרשם או פקיד של בית הדין שעל החלטתו מערערים, או בידי עורך דין או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, והעתקים נוספים מאושרים כאמור כמספר המשיבים.

(ב) ואלה המסמכים שיש להמציא למשיבים:

(1) עותק של כתב ערעור;

(2) העתק ההחלטה שעליה מערערים.

(ג) היו משיבים אחדים מיוצגים על ידי עורך דין אחד, או נציג אחד אחר, די בהעתק אחד מן המסמכים האמורים בתקנת משנה (ב) בשביל כל המשיבים האלה.

סימן ד': ערעור שכנגד

83. היה בדעת המשיב לטעון בשעת הדיון בערעור שהחלטת בית הדין המקורי טעונה שינוי, יגיש על כך הודעה לבית הדין הארצי, בפירוט הנימוקים, תוך עשרה ימים מהיום שבו הומצא לו כתב הערעור כאמור בתקנה 82, אולם לא יאוחר מאשר חמישה ימים לפני התחלת הדיון בערעור, וההעתק מההודעה יומצא לכל בעל דין העלול להיפגע בטענה זו.

84. אי-הגשת הודעה אין בה כשלעצמה כדי לגרוע מהסמכויות הנתונות לבית הדין שלערעור לפי תקנות אלה או לפי כל דין אחר, אך יכולה היא לשמש סיבה, לפי שיקול דעתו של בית הדין, לדחיית הדיון בערעור או לצו מיוחד להוצאות.

סימן ה': הדיון בערעור

85. אין לעורר התנגדות טכנית לכתב ערעור על יסוד פגם שבצורה.

פגם בצורה
כתב הערעור

איותייצבות
בערעור

86. לענין ההתייצבות בתאריך שנקבע לדיון בערעור, או לדיון נדחה, ינהגו כך:

- (1) הומצאה או ניתנה הודעה כראוי על תאריך הדיון ואיש מבעלי הדיון לא התייצב, רשאי בית הדין לדחות את הדיון או למחוק את הערעור;
- (2) התייצב המערער ואילו המשיב לא התייצב לאחר שקיבל הודעה על תאריך הדיון, יתברר הדיון או יידחה למועד אחר, כפי שיחליט בית הדין;
- (3) התייצב המשיב ואילו המערער לא התייצב לאחר שקיבל הודעה על תאריך הדיון, יתברר הערעור או יימחק או יידחה למועד אחר, הכל כפי שיחליט בית הדין.

87. נמחק ערעור כאמור בתקנה 86, רשאי המערער תוך שבעה ימים מיום המצאת ההחלטה על המחיקה לבקש מבית הדין הארצי להשיב את הערעור; הוכיח המערער כי נבצר ממנו מסיבה מספקת להתייצב בתאריך הקובע לדיון רשאי בית הדין להשיב את הערעור, בתנאים שיראה לקבוע בדבר תשלום הוצאות.

דיון שנית
בערעור שנית
על פי צד אחד

88. נידון ערעור על פי צד אחד לפי תקנה 86, רשאי בעל הדין הנעדר, לא יאוחר משבעה ימים מיום שהומצאה לו ההחלטה, לבקש מבית הדין שידון בערעור שנית; הוכיח בעל הדין כי נבצר ממנו מסיבה מספקת להתייצב בתאריך הקובע, רשאי בית הדין לדון בערעור שנית, ואם יהיה צורך בכך — לבטל את פסק-הדין שניתן כלפי בעלי הדין שבערעור או כלפי מקצתם, בתנאים שיראה לקבוע בדבר תשלום הוצאות או בענינים אחרים.

סימן ו': פסק הדין בערעור

89. בית הדין הארצי לאחר ששמע את בעלי הדין יתן פסק הדין בדלתיים פתוחות מיד או בתאריך אחר שעליו יודיע לבעלי הדין.

פסק-דין
בערעור

90. פסק הדין יכול לאשר, לשנות או לבטל את ההחלטה שעליה מערערים; אך אם הגיעו בעלי הדין שבערעור לידי הסכם על צורת פסק הדין בערעור, רשאי בית הדין ליתן פסק-דין לפי ההסכם.

פסק-דין
מוסכם

91. בית הדין הארצי מוסמך ליתן כל החלטה שצריך היה לתיתה, או לאשר או לבטל את ההחלטה שניתנה ולהורות על דיון חדש או ליתן החלטה נוספת או אחרת, ככל שיחייב הענין; בית הדין רשאי להשתמש בסמכותו זו אף אם הערעור נוגע רק לחלק מן ההחלטה ורשאי להשתמש בה לטובת המשיבים או בעלי הדין האחרים, כולם או מקצתם, אף אם לא הגישו ערעור או ערעור שכנגד.

סמכותו של
בית הדין
בערעור

92. פסק-הדין של בית הדין הארצי בערעור תיערך בצורת פסיקתה, כדרך שעורכים פסיקתה בבית הדין האזורי.

פסיקתה

פרק ד': הוראות כלליות

סימן א': הוצאות וערובה לתשלומן

א. 59

93. בכפוף להוראות כל חיקוק, יהיה ענין ההוצאות בכל תובענה, ערעור או הליך אחר, מסור לשיקול דעתו של בית הדין או של הרשם, ואם בבקשה פלונית או בדיון פלוני ניתן צו להוצאות לא ייפגע צו זה על ידי כל צו אחר להוצאות שיינתן לאחר מכן שלא בדרך ערעור על הצו הראשון.

הכלל בדבר
הוצאות

94. (א) בית הדין או הרשם כשהוא פוסק הוצאות רשאי לקבוע סכום קצוב, ואם לא קבע סכום קצוב, ישום הרשם את ההוצאות.

סכום ההוצאות

(ב) חייב בית הדין בעל דין בתשלום יציאותיו של בעל הדין שכנגד, רשאי הרשם לקבוע סכום יציאות אלה — במידה שהן אגרות בית הדין, מס בולים, שכר בטלת עדים, שכר מומחים ודמי לינה — לפי החומר שבתיק בית הדין, בלי שיהיה צורך בהגשת בקשה ושלא בפני בעלי הדין, ובין שנקבע גם סכום לשכר טרחת עורך-דין ובין שלא נקבע.

95. צו לתשלום הוצאות ניתן להוציא לפועל כדרך שמוציאים לפועל פסק-דין של בית הדין לתשלום כסף.

96. עורך-דין שהוא בעל דין וטוען לעצמו, הוא גופו או באמצעות משרדו, ונפסקו לו הוצאות, זכאי הוא שייכללו בשומה ההוצאות שהיה מקבל אילו העסיק עורך-דין.

סימן ב': אימות בקשות

97. (א) כל כתב ביד-דין שהוגש על פי תקנות אלה, רשאי בית הדין או הרשם להורות למגיש, כי העובדות שעליהן מסתמך יאומתו בשבועה או בהוצדק (בסימן זה — הצהרת אימות) שתימסר בפני הרשם.

(ב) הרשם יערוך את הצהרת-האימות כאמור בתקנת משנה (א) וירשום אותה בפרוטוקול שיצרף לתיק התובענה; העתק ההצהרה יומצא לבעל-הדין שכנגד.

98. (א) רצה בעל-דין לחקור את מי שמסר הצהרת-אימות, יודיע על כך למגיש כתב הבי-דין וידרוש את התייצבותו של המצהיר לשם חקירה שכנגד בעת הדיון בבקשה; ההודעה תומצא בעוד מועד כדי ליתן למצהיר שהות מספקת להתכונן ולהגיע למקום הדין.

(ב) בית הדין רשאי בכל עת לדרוש, מיזמתו הוא, התייצבותו של מצהיר הצהרת-אימות לשם חקירה.

99. הורה בית הדין או הרשם על הצהרת-אימות כאמור בתקנה 97, ולא נמסרה הצהרה תוך המועד שנקבע לכך, או שנמסרה הצהרת-האימות, אך המצהיר לא התייצב לחקירה משנדרש לכך על ידי בית הדין או בעל-הדין, רשאי בית הדין שלא להיוקק לעובדות שהצהרת האימות אימתה או צריכה היתה לאמת.

סימן ג': שונות

100. ענינים אחדים התלויים ועומדים בבית-דין אחד וכרוכות בהם שאלות זהות, או שאלות דומות, של משפט או של עובדה, רשאי בית הדין, לפי שיקול דעתו, להורות על איחודם, בין על פי בקשת בעל-דין ובין ללא בקשה כזאת, ובתנאים שייראו לו.

101. מסמך שיש לערכו לפי אחד הטפסים שבתוספת יהא ערוך בשינויים המחוייבים לפי הנסיבות ואין חובה שיהא העתק מילולי ממנו.

102. כל המקק לטופס מהטפסים להגשת תובענת שכר — היינו לטופס 6 או 7, יוכל לקבלו חנים בזכירות בית-הדין, בכל סניף של משרד העבודה, ובמשרדו של כל ארגון עובדים שביקש את מרשם בית-הדין.

103. בית הדין רשאי, בכל עת, לתקן טעויות סופר בפסיקתה או בהחלטה או שגיאות שחלו בהן מחמת פליטת קולמוס או השמטה מקרית, והוא הדין לגבי הרשם בהחלטה שנתן.

104. בית הדין רשאי בכל עת, לתקן כל פגם או טעות בכל הליך, וליתן הוראות בדבר הוצאות או בעניינים אחרים ככל שייראה לו צורך, וחובה לעשות כל התיקונים הדרושים כדי לפסוק בשאלות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין.

105. מועד או זמן שקבע בית הדין או הרשם לעשיית דבר שבסדר הדין או שבנוהג, רשאי הוא לפי שיקול דעתו, ובאין הוראה אחרת בתקנות אלה, להאריך מומן לזמן, אף שנסתיים המועד או הזמן שנקבע מלכתחילה; נקבע המועד או הזמן בחיקוק, לרבות בתקנות אלה, רשאי הוא להאריך מטעמים מיוחדים שיירשמו.

106. (א) נבצר מבית הדין לדון בתובענה, או להמשיך את הדיון בה, מחמת חוסר מעש מצד בעל דין, רשאי בית הדין, על דעת עצמו, — אחרי שהומצאה הודעה למי שבית הדין ראה להמציא ובדרך שהורה עליה, ובעל הדין או חליפו לא הראה, תוך הזמן שנקבע בהודעה, טעם מספיק לקיום התובענה, — לדחות את התובענה, וזאת אם החליט בית הדין, מטעמים שיירשמו, למחקה.

(ב) ניתן צו דחיה או מחיקה כאמור, רשאי בית הדין לבטלו אם בעל דין או חליפו ביקש את הביטול והראה טעם מספיק לכך.

107. מחיקת תובענה אינה מעשה בית דין ואין בה, כשהיא לעצמה, כדי למנוע את התובע מהגיש תובענה חדשה בשל אותה עילה.

108. אי-קיום תקנות אלה, או כל נוהג הקיים אותה שעה, אינו פוסל שום הליך, אלא אם הורה כך בית הדין; אך מותר לבטל הליך, כולו או מקצתו, כהליך שאינו כראוי, או לתקנו, או לנהוג בו בדרך אחרת, כפי שיראה בית הדין; והוא הדין לגבי הרשם בהליכים שבפניו.

109. התקנות המפורטות להלן מתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג—1963, יחולו, בשינויים, לפי הענין, על הליכים לפי תקנות אלה:

(1) תקנות 238 עד 263 בדבר סעד זמני;

(2) תקנות 427 עד 432 בדבר עיכוב ביצוע וסעד זמני בשל ערעור;

(3) תקנות 436 עד 470 בדבר המצאת כתבי בידין.

110. לתקנות אלה ייקרא „תקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשכ"ט—1969“.

התוספת
מדינת ישראל
בית הדין לעבודה

טופס 1

תקנה 10

בבית הדין האזורי

ב.....

הזמנה לדין

נגד

המען.....

א ל

הואיל ו..... הגיש לבית הדין האזורי

ב..... תובענה נגדך, כמפורש בכתב התביעה המצורף בזה, הנך מוזמן

להתייצב לדין ביום..... בשעה.....

הנך רשאי להגיש כתב הגנה, אם אתה רוצה בכך, תוך עשרה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

אם לא תתייצב לדין ביום ובשעה כאמור, יהא בית הדין רשאי ליתן פסקדין שלא בפניך.

תאריך.....

חתימת מזכיר בית הדין

ח ו ת מ ת

מדינת ישראל
בית הדין לעבודה

טופס 2

תקנה 21

בבית הדין האזורי

ב.....

דרישה להגיש כתב-הגנה

נגד

המען.....

א ל

הואיל ו..... הגיש לבית הדין האזורי ב.....

תובענה נגדך, שהומצאה לך, הנך נדרש בזה, על פי החלטת בית הדין, להגיש כתב הגנה תוך עשרה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו.

אם לא תגיש כתב הגנה כאמור, תהא לתובע הזכות לקבל פסקדין שלא בפניך.

תאריך.....

חתימת מזכיר בית הדין

ח ו ת מ ת

אבֿעִיה

בבית הדין האזורי לעבודה
ב.....

נגד

בענין (נא לציין את החוק לפיו מוגשת האבֿעִיה ואת הענין המוגש להכרעת בית הדין).
פרטי האבֿעִיה המוגשת להכרעתו של בית־הדין :
(1) העובדות החשובות שהוסכם עליהן או שהוכחו או המסתברות מתוך מסמכים או באופן אחר ;
(2) טענות בעל הדין האחד ;
(3) טענות בעל הדין האחר.
שאלות דין המובאות לחוות דעתו של בית־הדין (פרט את השאלות בפסקאות מסומנות במספרים).
המסמכים המצורפים לאבֿעִיה זאת הם: (פרט)

היום

התימה

התימה

המען להמצאת כתבי בידין.....

טופס 6

תקנה 58(א)

בבית הדין האזורי לעבודה
ב.....

תביעה לתשלום שכר עבודה מולן

נגד

אני החתום מטה מבקש את כב' בית־הדין לפסוק תשלום שכר עבודה מולן, כולל פיצויי הלתת השכר, ומוסר פרטים אלה :

1. שם העובד.....
- מענו.....
2. שם המעביד והמפעל הנתבע.....
- המען.....
3. הסכום המולן לפי פירוט זה :
א. שכר עבודה מ.....עד.....
ב. שכר (יומי, שבועי, חדשי וכיוצא באלה; ציין סכום ברוטו) הסכום.....ל"י.
ג. בעד שעות נוספות: מספר השעות.....בתאריכים.....
בסה"כ הסכום.....ל"י.
ד. בעד עבודה במנוחה השבועית: מספר הימים.....בתאריכים.....
ב. בעד חופשה שנתית.....הסכום.....ל"י.
דמי חופשה/תמורה/פדיון בעד.....ומסים.....
הסכום.....ל"י.
ה. תשלומים אחרים.....הסכום.....ל"י.
סה"כ.....ל"י.

בבית הדין האזורי לעבודה

ב.....

בקשה להפחתה או לביטול של פיצויי הלנת-שכר

העובד החתום מטה מבקש להפחית/לביטל פיצויי הלנת השכר לפי סעיף 18 לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958, ומוסר פרטים אלה :

1. שם המעביד והמפעל
מענו
2. שם העובד ששכרו מולן
מקצועו
3. שכר העבודה שהעובד קיבל לאחרונה
בסיס השכר (יומי, שבועי, חדשי וכיוצא באלה)
מתי שולם השכר לאחרונה וממתי מולן השכר
4. הסכום המולן
(במלים ובמספרים)
- המועד הקבוע ואופן תשלום השכר
השיעור של הפיצוי לפי החוק וסה"כ הפיצוי
5. מתי שולם השכר המולן ודרך התשלום (במזומן/בשיק)
6. סיבות להלנת השכר ונימוקים לביטול או להפחתת הפיצוי

האריך.....

חתימת העובד

710 - 9 0016

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

י"ב באלול תשכ"ט (24 באוגוסט 1969)
(חמ 77831)

חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט — 1969

תקנות בדבר סדר הדין בסכסוך קיבוצי

בתוקף סמכותי לפי סעיף 43 לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969¹, ולאחר התייעצות עם שר העבודה, אני מתקין תקנות אלה:

1. הליך בסכסוך בין הצדדים להסכם קיבוצי בענין קיומו, תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של ההסכם, או בכל ענין הנובע מאותו הסכם, יכול שייפתח על פי בקשת צד אחד, שתוכתר במלים "בקשת צד לדיון בסכסוך קיבוצי" (להלן — בקשת-צד) ויכול שייפתח על פי בקשת שני הצדדים שתוכתר במלים "בקשה משותפת לדיון בסכסוך קיבוצי" (להלן — בקשה משותפת). פתיחת ההליך
2. בקשה בהליך שענינו הסכם קיבוצי מיוחד כאמור בסעיף 24 (א) (2) לחוק, תוגש לבית הדין האזורי שבתחום שיפוטו מצוי מרכז מפעלו של המעביד בעל ההסכם. מקום השיפוט
3. בקשת-צד תהא ערוכה לפי טופס 1 שבתוספת, תחולק לסעיפים מסומנים במספרים סידוריים, ותכיל בצורה תמציתית את העובדות הצריכות לענין, את עיקר טענות המבקש ואת מבוקשו. בקשת-צד
4. בקשה משותפת תהא ערוכה לפי טופס 2 שבתוספת, תחולק לסעיפים מסומנים במספרים סידוריים, ותכיל בצורה תמציתית את העובדות הצריכות לענין והמוסכמות בין הצדדים, את העובדות הצריכות לענין שכל צד טוען להן, את עיקר טענותיו של כל צד ואת מבוקשו. בקשה משותפת
5. לכל בקשה יצורף העתק של ההסכם הקיבוצי העומד לדיון והעתק של כל מסמך אחר שבידי המבקש והוא רוצה להודק לו במהלך הדיון. יצורף מסמכים
6. היה המבקש עומד להשמיע עדים, יפורטו בבקשה שמות העדים, ובבקשה משותפת יצויין שם הצד שיבקש להשמיעם; היה המבקש עומד להסתמך על חוות דעת של מומחה — יצורף לבקשה העתק חוות הדעת. רשימת עדים
7. (א) בקשת צד תהא נתמכת בתצהיר מטעם המבקש לפי טופס 3 שבתוספת, והתצהיר יצורף אל הבקשה או יירשם בסופה; בקשה משותפת תהא נתמכת בתצהיר כאמור מטעמו של כל אחד הצדדים התומכים על הבקשה והתצהירים יצורפו אל הבקשה. תצהיר אימות
(ב) עובדות שהן בתחום ידיעתו האישית של המצהיר — יצהיר עליהן המצהיר שהן נכונות; על עובדות אחרות יצהיר שהן נכונות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו.
8. כל בקשה תיחתם בשם המבקש. חתימה
9. כל בקשה, יחד עם הנספחים המחוייבים, תוגש לבית הדין בשבעה עתקים אם היא מוגשת לבית הדין הארצי, או בשלושה עתקים אם היא מוגשת לבית דין אזורי; בבקשת-צד ימסור המבקש עותק אחד של הבקשה, עם הנספחות, במישרין לצד המשיב, ובעותק הראשון המוגש לבית הדין יאשר בחתימת ידו כי נעשה הדבר. עתקים

¹ ס"ח 553, תשכ"ט, עמ' 70.

10. המשיב בבקשת-צד יגיש לבית הדין, תוך עשרה ימים לאחר שקיבל את עותק הבקשה, את תשובתו לבקשה, והיא תוכתר במלים "תשובה לבקשת-צד לדיון בסכסוך קיבוצי"; שופט או רשם רשאים להאריך את המועד הנקוב בתקנה זאת.

11. (א) התשובה המחוייבת על פי תקנה 10 תחולק לסעיפים מסומנים במספרים סידוריים ותכלול בצורה תמציתית את תגובת המשיב לכל העובדות, לכל הטענות ולמבוקש, הכל כפי שעולה מן הבקשה.

(ב) האמור בתקנות 5, 6, 7, 8 ו-9 חל, בשינויים המחוייבים, על התשובה.

12. (א) משנתקבלה התשובה לבקשת-צד או משעבר המועד להגשתה ולא הוגשה — ייקבע מועד מוקדם ככל האפשר לדיון בבקשה ולא מאוחר מארבעה עשר יום מהיום האחרון להגשת התשובה.

(ב) משנתקבלה בקשה משותפת ייקבע מועד מוקדם ככל האפשר לדיון בבקשה ולא מאוחר מארבעה עשר יום מיום קבלת הבקשה.

(ג) הודעה על המועד שנקבע לדיון תימסר לצדדים במברק ובמכתב רשום.

(ד) בית הדין רשאי להאריך את המועד הנקוב בתקנות משנה (א) ו-(ב).

13. הדיון בבקשה יהא רצוף וזולת אם ראה בית הדין צורך לדחות, מטעמים שלטובת הטיפול בסכסוך ושיירשמו; טענת לוח זמנים של בית הדין וטענת צד או בא-כוחו שזמנו אינו פנוי — לא יישמשו נימוק לדחייה.

14. ברשות בית הדין רשאי כל צד להליך לחקור את מי שהצהיר מטעם הצד השני ולהשמיע עדים מתוך אלה ששמותיהם מפורטים בבקשה ובתשובה, הכל בענינים ובמידה שבית הדין סבור כי הדבר חיוני לשם החלטה בבקשה.

15. (א) התעוררה בהליך לפי סעיף 24 (א) (2) או סעיף 25 (1) לחוק שאלת אכיפתו של הסכם קיבוצי, וארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה אינו צד להליך, יביא בית הדין את הדבר לידיעת אותו ארגון כדי לאפשר לו להתייצב לפני בית הדין ולטעון לענין הסעד או אמצעי האכיפה; הוא הדין, בשינויים המחוייבים, בארגון המעבידים שהוא צד להסכם קיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה.

(ב) ברשות מיוחדת של בית הדין רשאי להתייצב לפני בית הדין ולטעון בא כוח של קבוצת עובדים או של מעביד, הנוגעים בדבר במישרין והטוענים שעמדתם לענין העומד לדיון בבית הדין שונה מעמדת הצד להסכם הקיבוצי.

(ג) רשות בית הדין לפי תקנת משנה (ב) תינתן רק אם לדעתו רצוי לעשות כן למען ישוב יעיל של הסכסוך ולא יתפרש הדבר כהענקת מעמד והכרה לענין הסכסוך או לכל ענין אחר.

16. (א) על פי בקשת צד וברשות בית הדין מותר שלהליך לפי סעיף 24 (א) (2) או סעיף 25 (1) לחוק יצורף, בשלב הדיונים שיורה עליו בית הדין, הליך לפי סעיף 24 (א) (1) לחוק.

(ב) בצירוף הליכים לפי תקנת משנה (א), מותר שיצורף כצד מעביד פלוני או עובד פלוני ומותר שיצורפו כלל המעבידים או כלל העובדים שעליהם חל ההסכם הקיבוצי העומד לדיון ושבהם נוגע הסכסוך, הכל כמפורש בצו בית הדין, מבלי לנקוב בשם כל אחד ואחד מהם.

ד. העדים שהמבקש יבקש להשמיע ועיקר עדותם:

1.
2.
3.

ה. המסמכים המצורפים

1.
2.
3.

מוגש היום.....

המבקש.....

.....
חתימה

וזאת לאישור, כי עותק של הבקשה, כולל הנספחים, נמסר היום למשיב.

תאריך.....

.....
חתימה

טופס 2

(תקנה 4)

בבית הדין לעבודה

בית הדין.....

תיק.....

1.
המען להמצאת כתבי בידין (צד א')
2.
המען להמצאת כתבי בידין (צד ב')

המבקשים

בקשה משותפת לדיון בסכסוך-קיבוצי

בענין (לפרט את הענין שמביאים לדיון)

א. העובדות המוסכמות בין הצדדים:

1.
2.
3.
4.

ב. העובדות לפי גרסת צד א'

1.
2.
3.

תיק.....

המען להמצאת כתבי ידין.....

המבקש.....

המען:.....
המשיב.....

תצהיר

אני הח"מ..... מצהיר כי:

1. העובדות שמסרתי בסעיפים..... לבקשה ולתשובה הן נכונות.
2. העובדות שמסרתי בסעיפים..... לבקשה הן נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

היום.....

.....
חתימת המצהיר

אישור

אני החתום מטה..... מאשר בזאת, שהיום הזה הופיע לפני
מר..... בעל תעודת זהות מס'.....
ולאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר את האמת ויהא צפוי לענשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן,
חתם בפני על תצהירו זה.

היום.....

.....
חתימת מקבל התצהיר

י' באלול תשכ"ט (24 באוגוסט 1969)
(חמ 77832)

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

חוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969

תקנות בדבר אגרות בבית הדין לעבודה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 43 לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969, ולאחר הת-
ייעצות עם שר העבודה, אני מתקין תקנות אלה:

1. בתקנות אלה—

הנהרות

„בית דין“— בית דין לעבודה, לרבות רשם;

„הליך“— תובענה, בקשה, ערעור או כל ענין אחר לפני בית הדין וכל פעולה או בקשה
בהם, לרבות פעולה מינהלית של בית-הדין;

„הליך ביניים“— כל הליך המובא בתוך הליך אחר ולצרכי הדיון שבו;

„בעל דין“— כל צד להליך;

„פסק-דין“— לרבות כל החלטה או צו של בית-הדין;

„תובענה“— אף תובענה שכנגד במשמע, ו„ערעור“— אף ערעור שכנגד במשמע.

2. ~~בעד כל הליך לפני בית-הדין תשלום, עם הבאתו לבית-הדין, האגרה הקבועה בתוס-~~
~~פת הראשונה, וזאת אם מביא ההליך או ההליך עצמו פטורים מאגרה או שתשלום האגרה~~
~~נדחה.~~

תשלום אגרה
בעד הליכים

3. אלה פטורים מתשלום אגרה:

בעלי-דין
הפטורים מאגרה

(1) המדינה, וכל מי שהורשה לייצגה כשהוא מביא הליך מכוח הרשאתו;

(2) המוסד לביטוח לאומי.

4. ההליכים הבאים פטורים מתשלום אגרה:

הליכים
הפטורים מאגרה

(1) הליכים לפי סעיף 24(א) (2) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969;

(2) הליכים לפי סעיף 24(א) (4) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969;

(3) הליכים לפי סעיף 25 לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969;

(4) הליכים לפי סעיף 230, למעט הליך לפי סעיף 230(א) (2), לחוק הביטוח
הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח—1968;²

(5) הליכים לפי סעיפים 35 ו-43 לחוק שירות התעסוקה, תשי"ט—1959;³

(6) הליכים לפי סעיף 30(2) לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951;⁴

(7) הליכים לפי סעיף 2(א) לחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשכ"ד—

1964;⁵

(8) הליכים לפי סעיף 23 לחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט—

1949;⁶

¹ ס"ח 553, תשכ"ט, עמ' 70.

² ס"ח תשכ"ח, עמ' 73.

³ ס"ח תשי"ט, עמ' 32.

⁴ ס"ח תשי"א, עמ' 204.

⁵ ס"ח תשכ"ד, עמ' 166.

⁶ ס"ח תש"ט, עמ' 13.

(9) הליכים לפי סעיף 36 (א) לחוק שירות המדינה (גימלאות), תשט"ו—1955;

(10) הליכים לפי סעיף 14 (2) לחוק חופשה שנתית, תשי"א—1951;

(11) הליכים לפי סעיף 10 לחוק הגימלאות לנפגעי ספר, תשי"ז—1956;
(12) הליכים לפי סעיף 6 לחוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש, תשכ"ה—1965;

(13) הליכים לפי סעיף 29 לחוק הגנת השכר, תשי"ח—1958;

(14) הליכים לפי סעיף 7 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד—1954;

(15) קבלת העתק מאושר אחד מפסק דין על ידי בעל דין שדרש זאת תוך חודש ימים מיום מתן פסק-הדין;

(16) כל דרישה או פעולה להזמנת בעל דין או עדים או למסירת כתבי בידין וכיוצא באלה בקשר להליך ששולמה אגרה בעד הבאתו, או שנדחה תשלומה, או שהיו פטורים ממנה, וכן בהליך ביניים שבעד הבאתו של ההליך העיקרי שולמה האגרה או שהיה פטור מאגרה או שנדחה תשלומה, להוציא ענינים שחלק ה' לתוספת הראשונה חל עליהם.

5. (א) בעל דין או באי-כוחו המביא הליך לפני בית-הדין ישלם את האגרה שיש לשלמה בעד אותו הליך עם הבאתו, וזאת אם תשלום האגרה נדחה בהתאם לתקנה 6*

(ב) כל אגרה, למעט אגרה מהמפורטות בחלק ה' לתוספת הראשונה, תשלום בבנק הדואר.

(ג) אגרה מהמפורטות בחלק ה' לתוספת הראשונה, תשלום בבולי הכנסה דבקים.

6. (א) בהליכים המפורטים להלן יידחה תשלום האגרה, על פי בקשת בעל-הדין המביא את ההליך:

(1) הליכים לפי חוק הגנת השכר, תשי"ח—1958, כשהשכר המולן, למעט סכום פיצויי הלנה, אינו עולה על 3,000 לירות;

(2) הליכים לפי סעיף 24 (א) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969, שענינם פיצויי פיטורין;

(3) הליכים של חברים או חליפיהם נגד קופות הגמל לפי סעיף 24 (א) (3) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט—1969.

(ב) בעל דין המבקש דחיית תשלום אגרה בהליכים המפורטים בתקנת משנה (א)

יחתום על בקשה והמחאה לפי טפסים מס' 1 ו-2 בתוספת השניה וימסרם לבית-הדין.

7. (א) כל הליך שהאגרה בעדו משתלמת לפי שווי הנושא, יבוטא שוויו בכסף אם ניתן לבטאו כך.

(ב) לענין שווי הנושא לחישוב אגרת בית הדין, יראו סכום תביעת הקיצבה נגד קופת גמל כסכום הקיצבה החדשית כפול 36.

7 ס"ח תשט"ו, עמ' 135.
8 ס"ח תשי"א, עמ' 234.
9 ס"ח תשי"ז, עמ' 22.
10 ס"ח תשכ"ה, עמ' 288.
11 ס"ח תשי"ח, עמ' 86.
12 ס"ח תשי"ד, עמ' 202.

(ג) היה ההליך ערעור על פסק דין שאין בו חיוב בכסף — למעט הוצאות משפט, יציאות ושכר טרחת עורך־דין — והאגרה על ההליך העיקרי שעליו מערערים שולמה לפי שווי הנושא, יהיה שווי נושא הערעור כשווי בהליך העיקרי, בצירוף הוצאות משפט, יציאות ושכר טרחת עורך־דין שנפסקו ואשר על פסיקתם מערערים.

הליכים שרואים
את שוויים
ככלתי ניתן
לביטוי בכסף

8. הליך שהסעד המבוקש בו הוא צו מניעה, צו עשה, אכיפת פסק־דין של בוררות או סעד הצהרתי, יראו אותם לענין תקנה 6 ולענין התוספת הראשונה כהליך ששווי הנושא שלו אינו ניתן לביטוי בכסף.

נכית אגרה
מאת בעל־דין
שכנגד

9. (א) מקום שבעל דין המגיש הליך היה פטור מתשלום אגרה לפי תקנה 3 או שתש"לום האגרה נדחה לפי תקנה 6 ונצטווה בעל הדין שכנגד לשלם הוצאות המשפט, תחול על אותו בעל דין כל אגרה שהיתה משתלמת אילולא היה מביא ההליך פטור מהתשלום, או שתשלומה לא היה נדחה, והוא ישלם את האגרה לבית־הדין שבו ניתן פסק־הדין.

(ב) סכום האגרה ייחשב כחוב פסוק לטובת המדינה, ותקנה 17 תחול עליו.

10. (א) בעל דין בהליך ששילם לבעל דין אחר, שלא באמצעות קופת בית־הדין, כל סכום שנתבע לשלמו באותו הליך או עקב אותו הליך, או חלק ממנו, בין מכוח פסק דין בו ובין אם לאו, ומקבל התשלום היה חייב באגרה לפי תקנות אלה בשל אותו הליך ועדיין לא שילמה, יהיה חייב בתשלום האגרה או בכל חלק ממנה שעדיין לא שולמו.

אחריות של
בעל דין
שכנגד לאגרות
שלא שולמו

(ב) הוראה זו באה להוסיף על האמור בתקנה 9 ולא לגרוע ממנו.

11. (א) היה ההליך כולל בקשה לסעדים אחדים, תשלום אגרה על כל סעד שנתבקש לחוד, אך לא תוטל אגרה נוספת בעד בקשת סעד חלוף או בעד עילת תביעה נוספת לקבלת הסעד המבוקש.

צירוף בקשות
לסעדים אחדים
בהליך אחד

(ב) נתבקשו שני סעדים לחלופין, תשלום האגרה הגבוהה יותר שהיתה משתלמת בעד אחד מהם אילו נתבקש לחוד.

(ג) נתבקשו בהליך אחד שני סעדים או יותר שניתן לבטא את שווי נושאם בכסף, יהיה שווי נושא ההליך כשווי כל הנושאים יחדיו והאגרה תשולם לפי זה.

12. בעל דין יהיה זכאי להחזרת מחצית האגרה ששולמה כמפורט בתקנה 2, אם ההליך בוטל, נמחק, נדחה או נסתיים בפשרה או באופן אחר, לפני שנפתח הדיון בו.

החזרת מחצית
האגרה
0063 PA 40
חישוב האגרה

13. בחישוב האגרה לפי שווי הנושא ייחשב כל חלק של מאה לירות מן השווי העולה על חמישים לירות כמאה לירות, וחלק שהוא חמישים לירות או פחות לא יבוא בחשבון.

14. (א) בערעור על פסק דין שניתן נגד יותר מאדם אחד ביחד ולחוד לא תשלום אגרה על ידי אותם בני אדם שנתחייבו יחדיו אלא פעם אחת בלבד, והוא על ידי מי שהגיש את הערעור ראשונה, אולם אם אותו אדם פטור מתשלום האגרה או שמועד תשלום האגרה שהוא חייב בה נדחה, תשלום האגרה על ידי מי שהגיש את הערעור אחריו ונמצא חייב באגרה ותשלומה לא נדחה.

פטורים מאגרה
בערעור

(ב) בערעור על כל פסק־דין נוסף שניתן בתובענה, לאחר החזרת הדיון בנושא הערעור מאת בית הדין שלערעור אל הערכאה הראשונה עקב ערעור קודם של אותו מערער, אין המערער חייב בתשלום אגרה.

15. בית הדין רשאי עם מתן פסק הדין לפטור את בעל הדין מתשלום אגרה נדחית, כולה או חלקה.

פטור מאגרה
נדחית

16. (א) אגרה שתשלומה נדחה תשולם עם מתן פסק-דין או עם סיום ההליך באחת הדרכים האחרות המפורטות בתקנה 12.

(ב) בעל דין שהביא לפני בית הדין הליך מהמפורטים בתקנה 6 וחוייב בפסק הדין בתשלום האגרה ולא שילמה תוך חמישה עשר יום מתאריך מתן פסק-הדין, ישלם תוספת אגרה 25 לירות או 30% מאגרת בית-הדין, הכל לפי הסכום הקטן יותר.

17. חוייב בעל דין בתשלום סכום האגרה הדחוייה, תהיה האגרה חוב ראשון שייגבה מהסכומים המשתלמים לפי פסק-הדין; ואם לא שולמה מתוך הסכומים כאמור, תהיה חוב ראשון שייגבה מתוך הסכומים שיתקבלו מאת הנתבע במשרד ההוצאה לפועל על יסוד פסק הדין שנמסר לו לשם ביצוע והיא תשולם לבית הדין שנתן את פסק הדין.

18. לא יודקק בית הדין לכל הליך מההליכים המפורטים בתוספת הראשונה, אלא אם שולמה בעדו, בכפוף לתקנות אלה, האגרה הקבועה בתוספת האמורה, או שמביא ההליך פטור מאגרה או שתשלומה נדחה; אולם אי-תשלומה של האגרה או חלק הימנה אין בו כדי לבטל את מעשה בית הדין בדיעבד.

19. לתקנות אלה ייקרא „תקנות בית הדין לעבודה (אגרות)“, תשכ״ט—1969.

תוספת ראשונה

(תקנה 2)

חלק א': בעד הבאת תובענה, כששחי נושא התובענה ניתן לביטוי בכסף בעת ההגשה — אחוז אחד משחי נושא התובענה ועוד:

(1)	15	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 250	לירות
(2)	25	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 450	לירות
(3)	35	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 750	לירות
(4)	50	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 1000	לירות
(5)	70	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 3000	לירות
(6)	180	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 10,000	לירות
(7)	280	לירות אם שחי הנושא אינו עולה על 20,000	לירות
(8)	350	לירות אם שחי הנושא עולה על 20,000	לירות

חלק ב': בעד הבאת הליכים כששחי הנושא אינו ניתן להערכה בכסף או שאינם תובענות: בעד כל תביעה לסעד שאין להעריכו בכסף, ובהליך שאינו הליך ביניים ולא נקבעה לו אגרה ואינו פטור מאגרה לפי תקנה 4, או שהאגרה בעדו נדחת לפי תקנה 6, ובעד דרישת הליך כזה — 40 לירות.

חלק ג': בקשות לבית הדין הארצי
כל בקשה לבית הדין הארצי — 100 לירות.

חלק ד': ערעורים
(א) ערעור על פסק דין של בית דין אזורי
מחצית האגרה שהיתה משתלמת אילו היה הערעור תובענה אך לא פחות מ-100 לירות

(ב) ערעור על החלטה או צו בהליך ביניים או בבקשה לצו ביניים

50 לירות

משרד המשפטים

מסמך זה הינו העתק שנסרק בשלמותו ביום ובשעה המצוינים ,
בסריקה ממוחשבת מהימנה מהמסמך המצוי בתיק,
בהתאם לנוהל הבדיקות במשרד המשפטים.
על החתום

משרד המשפטים (חתימה מוסדית).